

Університет "КРОК"
Факультет економіки та підприємництва
Кафедра теоретичної та прикладної економіки

Г.Б. Пекна, Дзюбко В.В.

Методичні рекомендації
до написання курсових робіт
для студентів III курсу напряму підготовки
"Економіка "
«Підприємництво, торгівля та біржова діяльність»

Київ-2021

Г.Б. Пекна, Дзюбко В.В.

Методичні рекомендації до написання курсових робіт для студентів III курсу напряму підготовки 051 «Економіка», 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність» всіх форм навчання: Навчально-методичний комплекс дисципліни. – К.: Університет «КРОК», 2021. – 29 с.

Г.Б. Пекна, Дзюбко В.В. 2021
Університет «КРОК»

Зміст

Вступ.....	4
1. Загальні положення.....	4
2. Організація виконання курсових робіт.....	5
3. Обов'язки здобувача	5
4. Обов'язки керівника курсової роботи.....	6
5. Структура курсової роботи	7
6. Порядок викладу матеріалу відповідно до структури роботи	7
7. Вимоги до оформлення курсової роботи	11
8. Вимоги до захисту	15
9. Критерії оцінювання якості виконаної роботи.....	16
10. Додатки.....	19

ВСТУП

Метою написання методичних рекомендацій є надання методичної допомоги здобувачам вищої освіти при написанні курсової роботи з фаху та доведення її до логічного завершення.

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Відповідно до навчального плану підготовки здобувачів вищої освіти ступеня бакалавр курсова робота з економіки підприємства виконується здобувачами напряму підготовки «Економіка підприємства» після засвоєння теоретичних дисциплін, що є базою для виконання самостійної роботи.

Робота представляє собою цілісне дослідження задля вирішення практичних завдань функціонування господарських об'єктів різних сфер діяльності (виробничої, збутової, маркетингової, фінансової, інноваційної, інвестиційної, соціальної, екологічної тощо).

Курсова робота є важливим елементом самостійного опанування методів економічного аналізу та етапом наукового дослідження здобувача.

При виконанні курсової роботи здобувач розвивають і набувають навички та вміння, що вкрай необхідні в майбутній практичній роботі та прикладних наукових дослідженнях.

Метою курсової роботи є закріплення теоретичних знань здобувачів з питань економіки підприємства, вибір і поглиблене вивчення здобувачем однієї з конкретних прикладних проблем, проведення аналізу господарської діяльності обраного об'єкту дослідження, розробка пропозицій та рекомендацій стосовно вирішення конкретно поставлених завдань.

У курсовій роботі здобувач має довести:

- розуміння дії, форм прояву та механізмів реалізації економічних законів та категорій;
- здатність узагальнювати теоретичні погляди сучасних економічних шкіл, тенденції їх розвитку та вплив на економічне життя країни;
- вміння використовувати теоретичне надбання при розгляді економічних процесів;
- навички аналізувати складні економічні процеси та явища господарської діяльності підприємств (об'єднань);
- формування аргументів і доказів при різних підходах науковців до економічних явищ і процесів;
- вміння застосовувати економіко-математичні методи та моделі для розвитку господарської діяльності підприємств різних форм власності;

- здатність використання різноманітної інформації: статистичних даних, матеріалів первинної звітності підприємств, даних бухгалтерського балансу;
- розуміння та вміння реферувати підручники, монографії, збірники праць, окремі статті та логічно і стисло викладати матеріал.

Виконується курсова робота та проводиться публічний захист державною мовою.

Після написання курсової роботи і перевірки її керівником проводиться публічний захист. Здобувач повинен вміло і чітко сформулювати основні положення курсової роботи, доказати її економічними розрахунками, дати відповідь на запитання членів комісії.

Досвід, набутий при виконанні та під час захисту курсової роботи, має бути використаний у подальшій підготовці роботи спеціаліста, магістра.

2. ОРГАНІЗАЦІЯ ВИКОНАННЯ КУРСОВИХ РОБІТ

Кафедрою розробляється тематика курсових робіт, яка доводиться до відома всіх студентів. Кожен студент самостійно обирає тему майбутньої курсової роботи. Орієнтована тематика курсових робіт наведена в додатку А.

При виборі теми слід приймати до уваги можливість отримання аналітичної інформації для конкретного дослідження. Здобувачі, які працюють, можуть обрати тему, що дає їм можливість використовувати інформацію даного підприємства та вирішувати його конкретні завдання.

Обравши тему, здобувач подає на кафедру заяву з зазначенням теми роботи. Здобувачам, які вчасно не використали надану можливість самостійного вибору, тема курсової роботи визначається кафедрою.

Завідувач кафедри призначає кожному здобувачу наукового керівника, що затверджується наказом ректора.

Здобувачі самостійно складають проект плану курсової роботи і обов'язково погоджують його з науковим керівником. План курсової роботи повинен відрізнятися своєю логічністю та послідовністю. Передбачені в ньому питання мають поступово розкривати теоретичні аспекти вибраної теми дослідження з переходом до аналітичної частини, яка виконується на конкретному матеріалі. Закінчується дослідження аналізом шляхів та методів покращання діяльності підприємства по вибраній тематиці.

3. ОБОВ'ЯЗКИ ЗДОБУВАЧА

До виконання курсової роботи допускаються студенти, які виконали усі вимоги навчального плану впродовж навчального процесу.

Здобувач самостійно обирає тему курсової роботи із переліку тем, запропонованих кафедрою або пропонує іншу тему, якщо є замовлення певного підприємства на її розробку.

Курсова робота є самостійною роботою здобувача. Автор роботи несе повну відповідальність за використання першоджерел, обґрунтування та прийняття рішень і виклад матеріалу в цілому. Необхідно також враховувати можливості зовнішнього середовища щодо перспектив розвитку галузі та досягнення передових підприємств і адаптацію їх досвіду на інші підприємства.

На кафедрі здобувач може ознайомитися з графіком виконання окремих етапів курсової роботи, датою захисту та суворо дотримуватися цих термінів. Здавати роботу на подальшу перевірку бажано разом з попередньо перевіреним чорновим варіантом курсової роботи.

Про виконання етапів встановленого кафедрою графіку написання курсової роботи здобувач звітується перед своїм керівником.

4. ОБОВ'ЯЗКИ КЕРІВНИКА КУРСОВОЇ РОБОТИ

Керівник курсової роботи допомагає здобувачу в її написанні впродовж усього відведеного часу. Керівниками призначаються викладачі із числа досвідчених викладачів кафедри.

Обов'язком керівника є затвердження плану виконання курсової роботи, контроль за дотриманням графіку її написання, координація роботи в цілому та рецензування підготовленої до захисту роботи.

Керівник готує відгук на курсову роботу за усталеною формою, наведеною у додатку Б.

Керівник може включатися до складу членів комісії, яка приймає захист курсових робіт або бути лише присутнім на захисті курсових робіт, виконанням яких він керував.

5. СТРУКТУРА КУРСОВОЇ РОБОТИ

Курсова робота, як самостійне дослідження, повинна відповідати нормативним вимогам.

Обсяг курсової роботи становить 35-40 сторінок друкованого тексту.

Структура курсової роботи включає наступні елементи:

- Титульна сторінка;
- Зміст;
- Вступ (2 стор.);
- Теоретична частина (10-12 стор.);
- Аналітична частина (12-15 стор.);
- Заключна частина (8-10 стор.)
- Висновки (2-3 стор.);
- Список використаних джерел;
- Додатки (якщо вони є і необхідні для пояснення).

Приблизний план курсової роботи наведений в додатку В.

В змісті відображають розділи та підрозділи курсової роботи та їх нумерацію.

Розділи як правило, мають параграфи (підрозділи). Кожен параграф курсової роботи включає не менше 5-6 сторінок. Кожен з розділів складається із трьох параграфів. Вступ та висновки не нумеруються.

Основна частина курсової роботи представлена трьома розділами.

Перший розділ є теоретичною частиною. В ньому розглядаються такі питання як сутність економічної категорії, її роль, основні принципи та функції, аналіз структури предмету вивчення, взаємозв'язок елементів системи, методичні підходи дослідження. Питання, які розглядаються можуть бути оформлені у таких підрозділах:

- сутність та значення категорії;
- основні принципи та функції;
- види (складові структури) та їх характеристика;
- методика визначення показників.

Другий розділ роботи є аналітичною частиною. В ньому аналізується предмет дослідження та вивчаються окремі його аспекти на базі об'єкта дослідження, оцінюється його найближче оточення. Підрозділами його можуть бути:

- оцінка конкурентного середовища (галузь або найближче оточення підприємства)
- характеристика господарської діяльності підприємства (об'єкта дослідження);
- аналіз основних аспектів проблеми.

Третій розділ є заключною частиною, яка визначає основні шляхи або напрямки зменшення, скорочення, оптимізації, удосконалення предмета дослідження відповідно до умов функціонування об'єкта дослідження.

6. ПОРЯДОК ВИКЛАДУ МАТЕРІАЛУ ВІДПОВІДНО ДО СТРУКТУРИ РОБОТИ

Титульна сторінка.

Титульна сторінка містить інформацію про навчальний заклад, де виконувалася робота, вид роботи, назву теми, дані про виконавця роботи та керівника. Розташування інформації на титульному листі наведено у додатках Д. Титульний лист на сторінці не нумерується, проте враховується в загальній нумерації.

Зміст.

Зміст роботи оформляється на одній сторінці. Зміст також не нумерується, проте враховується в загальній нумерації. Зміст включає:

- вступ;
- послідовний перелік усіх розділів та підрозділів;

- висновки;
- список використаних джерел;
- додатки.

Вступ.

У вступі необхідно:

- коротко, але ясно та чітко, обґрунтувати вибір теми курсової роботи;
- показати її актуальність в сучасних умовах господарювання;
- довести значущість та новизну цієї теми в господарській діяльності підприємства;
- визначити предмет (проблема або коло питань, які досліджуються в роботі) та об'єкт (підприємство, організація чи установа, на підставі даних яких виконується робота) дослідження.
- визначити кінцеву мету (розробку заходів щодо удосконалення предмету дослідження стосовно до обраного об'єкта) дослідження;
- підкреслити основні завдання та коло питань, які розглядаються в роботі у відповідності з визначеною метою (визначаються у відповідності з структурою роботи);
- подати перелік методів дослідження;
- представити інформаційну базу дослідження.

Теоретична частина роботи.

Вона виконується на матеріалах літературних джерел, які включені в список використаної літератури. Посилання на літературні джерела має бути представлене у квадратних дужках, де спочатку вказується порядковий номер літературного джерела без знака №, а потім – відповідні сторінки.

В параграфах теоретичної частини слід розкривати найбільш суттєві теоретичні положення проблеми, яку аналізують. Це мають бути, перш за все, об'єктивні сторони економічних явищ: сутність цих процесів та явищ, їх систематика, структура та види, форми, механізми реалізації. Робиться спроба показати наукові розробки вчених по даній проблематиці та визначитись з власною точкою зору.

В кінці теоретичного розділу необхідно подати загальний короткий висновок по розділу декількома реченнями без слова «Висновок».

Аналітична частина роботи.

Метою аналітичної частини є визначення сучасного стану об'єкта дослідження та його конкурентного оточення.

Вона будується на матеріалах конкретного підприємства або організації. Збір статистичних та аналітичних матеріалів здійснюється у відповідності з характером питань, які передбачені планом курсової роботи. Вибірка та аналіз статистичних даних проводяться, як правило, **за останні 3 роки**.

Характеризуючи об'єкт дослідження, необхідно подати повне та скорочене найменування підприємства, його форму власності, місце розташування, напрям господарювання.

До характеристики господарської діяльності підприємства обов'язково потрібно включити наступні питання:

- виробництво та реалізація продукції;
- операційна діяльність підприємства;
- склад і структура основних фондів;
- склад і структура оборотних засобів;
- організаційна структура підприємства;
- кількісний та якісний склад працівників;
- витрати виробництва;
- фінансові результати.

Здобувач повинен логічно і послідовно розкрити сутність та дати оцінку факторів впливу на господарську діяльність підприємства за плановими та фактичними показниками. Проведений аналіз дасть можливість виявити проблеми та напрацювати шляхи підвищення ефективності діяльності підприємства, розробити рекомендації.

Аналіз обов'язково має містити розрахунки, які в тексті групуються у відповідні таблиці. Крім таблиць, розрахунки супроводжуються графіками, діаграмами та іншим ілюстрованим матеріалом, що сприяє полегшенню сприйняття основних результатів дослідження. Обов'язково всі аналітичні розрахунки завершуються аналітичним коментарем, що дозволяє підсумувати та оцінити основні результати проведеного аналізу.

Здобувачі повинні застосовувати знання та навички, одержані при попередньому вивченні дисципліни, використовувати інструментарій, специфічні засоби, що створені в межах кожної з наук. При написанні аналітичної частини необхідно використовувати специфічні методи економічного дослідження (статистичні та економіко-математичні). Наприклад, при дослідженні аспектів фінансування інвестиційного проекту було б доцільно визначити особливості джерел фінансування коштів та визначити вартість кожного елементу з метою досягнення мінімальної вартості фінансування. Таким чином студент демонструє свої знання структури капіталу та оптимізації її вартості. Аналіз таких взаємозв'язків доцільно було б проілюструвати побудовою таблиць, графіків, діаграм, побудовою та аналізом динамічних рядів, розрахунком коефіцієнтів кореляції, що можна розглядати як вдале застосування знань із статистики та економічного аналізу.

За основу методики дослідження вибирається будь-який підхід, який використовується при проведенні аналізу господарської діяльності (здобувач може знайти самостійно в літературі, в конспектах лекційних чи практичних занять з попередньо вивчених дисциплін, проконсультуватися з керівником).

Заклучна частина.

Закінчується основна частина курсової роботи питанням пошуку основних шляхів подолання проблем, що були виявлені в попередніх параграфах курсової роботи та кореспондуються з теоретичною і аналітичною частинами роботи. Це можуть бути відповідні заходи, окремі етапи подолання проблем, формування відповідної стратегії та тактики тощо, які представлені і обґрунтовані на основі проведених розрахунків.

Обов'язкова вимога до даного параграфу – обґрунтування, пропозиції, розрахунки повинні відповідати конкретному аналізу даного підприємства (об'єкта дослідження), а не носити характер «взагалі про щось».

Висновки.

Завершується текстова частина роботи відповідними висновками. В стислій, конкретній формі слід представити основні результати проведеного дослідження. Вони повинні бути викладені в лаконічній формі, наприклад: "За результатами проведеного дослідження в даній курсовій роботі можна зробити наступні висновки:..."

Також у висновках мають знайти своє відображення теоретичні прогнози про тенденції розвитку об'єкта дослідження, результати експериментальних досліджень, вплив різних факторів на зміну стану об'єкта та предмета дослідження.

У висновках відсутній порядковий перелік позицій, але обов'язково включається статистичне наповнення.

Список використаних джерел.

Завершується текстова частина курсової роботи списком використаних джерел. До переліку включаються не тільки ті джерела, які цитуються, але й ті, з якими студент ознайомився побіжно.

На початку списку розташовують закони України, постанови уряду, накази президента, розпорядження міністерств та інші інструктивно-нормативні матеріали в порядку їх легітимності. Далі у списку використаних джерел розташовуються за українською абеткою монографії, посібники, збірки, статті з журналів, Інтернет - ресурси з їх повним бібліографічним описом. Приклади правильного оформлення літературних джерел наведені в додатку Е.

Нижче наведено назви статистичних збірок, журналів, газет, які є в бібліотеці Університету і якими доцільно скористатися при написанні курсової роботи.

Статистичні матеріали:

- ◆ Статистичні щорічники України;
- ◆ Tacis;
- ◆ Тенденції української економіки: Місячний бюлетень;
- ◆ Статистична звітність підприємств.

Журнали та газети:

- ◆ Економіка України;
- ◆ Відомості Верховної Ради України;
- ◆ Бюлетень нормативних актів;
- ◆ Збірник поточного законодавства;
- ◆ Персонал;
- ◆ Фінанси і кредит;
- ◆ Фінанси України;
- ◆ Финансы;
- ◆ Бизне-уик;

- ◆ Бухгалтер;
- ◆ Украинские деловые ведомости;
- ◆ Бизнес;
- ◆ Галицькі контракти;
- ◆ Урядовий кур'єр;
- ◆ Закон і бізнес;
- ◆ Дзеркало тижня;
- ◆ Деловая столица;
- ◆ Экономика и жизнь;
- ◆ Коммерсант "2000" та інші.

Додатки.

Додатки за необхідністю наводяться в кінці роботи і оформляються згідно вимог. Додатками можуть бути великі таблиці, баланси, звітні дані, графічні матеріали, схеми, розрахунки тощо. Вони позначаються великими літерами української абетки, починаючи з літери А, за винятком літер Г, Є, З, І, Ї, Й, О, Ч, С. Після слова «Додаток» друкують літеру, яка позначає його послідовність.

Обов'язковою частиною курсової роботи є наявність додатків за три роки, що відображають господарсько-фінансовий стан досліджуваного об'єкта (форма 1, форма 2.).

7. ВИМОГИ ДО ОФОРМЛЕННЯ КУРСОВОЇ РОБОТИ

Загальні вимоги

Курсова робота виконується здобувачем самостійно відповідно до зазначених термінів.

Текст курсової роботи документується на сторінці аркуша А4. Курсова робота має бути виконана у вигляді комп'ютерного набору на одній стороні аркуша. Комп'ютерний набір виконується шрифтом Times New Roman розміром 14 пт через 1,5 інтервали. Вирівнювання тексту – по ширині рядка.

Текст курсової роботи розміщується на сторінці, яка обмежується полями: ліве - 30 мм., праве –10-15 мм., верхнє та нижнє – 20 мм.

Мова курсової роботи державна, стиль науковий, чіткий, без орфографічних і синтаксичних помилок, послідовність логічна.

Скорочення слів і словосполучень необхідно використовувати у відповідності з діючими стандартами з бібліотечної та видавничої справи. Скорочення загальноживаних термінів допускається тільки після їх повного викладу. Назви літературних джерел та власні імена наводяться мовою оригіналу.

Робота починається з титульної сторінки, яка виконується за формою поданою в додатку Д (наводиться зразок титульної сторінки для студентів різних форм навчання) або формою, розміщеною в локальній мережі

університету на WEB - сторінці кафедри. Переробка форматів титульної сторінки не дозволяється з метою стандартизації вимог кафедри щодо естетичного оформлення початку роботи. Студент користується готовим шаблоном, замінюючи базові реквізити на особисті.

Нумерація

Нумерація сторінок курсової роботи наскрізна: перша сторінка – титульна, друга – зміст і т.д. Нумерація ставиться до останньої сторінки списку використаних джерел. Номер сторінки проставляється арабськими цифрами в правому верхньому куті. На титульній сторінці номер сторінки не проставляється. Таблиці та рисунки, які розташовані на окремих сторінках, включають у загальну нумерацію роботи. На ілюстрації (таблиці, рисунки), які не створені автором особисто, необхідно в тексті давати посилання на відповідні літературні джерела.

Якщо в роботі містяться додатки (таблиці, схеми тощо), їх потрібно нумерувати саме як додатки з посиланнями на них в тексті. В загальний обсяг сторінок курсової роботи додатки не входять.

За титульною сторінкою послідовно розташовують зміст (план) курсової роботи, вступ, основну частину, висновки, список використаних джерел, додатки.

Текст основної частини поділяють на розділи та підрозділи (параграфи). В тексті основної частини необхідно робити абзаци стандартом 1,25 см.

Акцентування уваги на окремих елементах тексту здійснюється через виділення **жирним шрифтом** або через *курсив*. На великих масивах тексту акцентувати увагу не доцільно.

В змісті роботи зазначаються початкові сторінки кожного розділу і підрозділу (параграфу). Їх назви у змісті і тексті курсової роботи повинні обов'язково збігатися.

Вступ, кожен розділ, висновки і список використаних джерел, які розміщуються у вказаній послідовності, розпочинаються з нової сторінки. Їх назви друкують великими літерами симетрично до тексту жирним шрифтом розміром 14 пт з вирівнюванням по центру без абзацу і без крапки в кінці. Перед елементами „ВСТУП”, „ВИСНОВКИ”, „СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ” та „ДОДАТКИ” нумерація не вказується.

Підрозділи нумерують у межах кожного розділу. Номер підрозділу складається з номера розділу і порядкового номера підрозділу, між якими ставлять крапку. В кінці номера підрозділу повинна стояти крапка, наприклад: 1.2. (другий підрозділ першого розділу). Назва підрозділу починається з великої літери, в кінці назви підрозділу крапка не ставиться. Назва підрозділу друкується жирним шрифтом розміром 14 пт з вирівнюванням по ширині рядка без абзацу.

Оформлення таблиць

Цифровий матеріал, як правило, оформляється у вигляді таблиць, що розробляються автором самостійно. Кожна таблиця повинна мати назву, що відображає її зміст. Назва таблиці друкується нежирним шрифтом розміром 14 пт з вирівнюванням по центру без абзацу. В кінці назви таблиці крапка не ставиться. Всі таблиці слід нумерувати. Праворуч над назвою з прописної букви пишуть слово “Таблиця” та її порядковий номер. Знак № перед цифрою не ставиться. Номер таблиці складається з номера розділу та порядкового номера таблиці в даному розділі (наприклад: Таблиця 1.3 – третя таблиця першого розділу).

Лівий та правий край таблиці повинні співпадати з краями тексту. Якщо в курсовій роботі одна таблиця, що не бажано, то вона нумерується за загальними правилами.

При оформленні таблиці слід дотримуватись певних правил. Вертикальні графі таблиці нумерують тільки в тих випадках, коли в тексті на них є посилання або таблицю частково переносять.

При переносі частини таблиці на іншу сторінку слово “Таблиця” і її номер вказують один раз праворуч над першою частиною таблиці, над іншими частинами пишуть слова “Продовження таблиці” і вказують її номер, наприклад: “Продовження таблиці 1.2”.

Якщо таблиця може розміститись на одній сторінці, її бажано не розривати, а нівелювати текстом, який знаходиться поза таблицею.

Якщо всі показники таблиці мають однакові одиниці виміру, їх виносять у заголовок таблиці, після коми (наприклад, Динаміка чисельності персоналу підприємства «Мрія» за 2010-2012 рр., чол.), якщо різні – вказують з лівого боку в колонці через кому після назви показника (наприклад, Середньооблікова чисельність персоналу, чол. або питома вага, %) . Позначення одиниць виміру має відповідати вимогам стандарту.

Таблицю розміщують після першого посилання на неї в тексті або на наступній сторінці. Посилання мають бути в тексті на всі таблиці. Таблиця розміщується уздовж сторінки або впоперек з відповідним поворотом її за годинниковою стрілкою. Те ж саме стосується і рисунків.

Оформлення формул

Формули, які наводяться в роботі, слід нумерувати арабськими цифрами. Формули вирівнюються по центру сторінки відносно рядків тексту. Порядковий номер наводиться в круглих дужках праворуч від формули, з вирівнюванням по правому краю тексту роботи. Він повинен складатися з номера розділу і порядкового номера формули, що розділені крапкою. Наприклад: (1.3) – третя формула першого розділу, до якого вона відноситься.

Пояснення умовних позначень наводиться після слова „де” списком, кожен елемент якого розташовується з абзацу з вирівнюванням по ширині сторінки.

Між текстом і формулою, формулою і поясненням до неї необхідно залишати по одному вільному рядку 14 пт. Наприклад:

$$E_{\text{ВТФ}_i} = C_{\text{ВТФ}_i} \times I_{T_i} - \sum_{t=1}^T (Z_{t_i} - D_{t_i}) \alpha_t, \quad (1.1)$$

де $C_{\text{ВТФ}_i}$ – ціна вікової технологічної фази ВТФ i -го виду, грн.;

I_{T_i} – індекс зміни цін на i -ту вікову технологічну фазу в кінці розрахункового періоду T , рівному терміну створення ВТФ;

Z_{t_i} – витрати t -го року створення ВТФ i -го виду, грн.;

D_{t_i} – дотації, компенсаційні платежі в t -ому році за екологічно орієнтоване лісовирощування i -го виду, грн.;

α_t – коефіцієнт нарощення витрат від $t=1$ до T .

Оформлення ілюстрацій

Ілюстрації (схеми, малюнки, графіки, діаграми) необхідно подавати в курсовій роботі безпосередньо після тексту, де вони згадані вперше, або на наступній сторінці. Ілюстрації починаються словом “Рис.” і нумеруються послідовно в межах розділу, за винятком ілюстрацій, поданих в додатках. Номер ілюстрації повинен складатися з номера розділу і порядкового номера ілюстрації, між якими ставиться крапка. Наприклад: Рис 1.2. (другий рисунок першого розділу). Номер ілюстрації, її назва і пояснювальні підписи розміщують послідовно під ілюстрацією, друкуються нежирним шрифтом розміром 14 пт з вирівнюванням по ширині і без абзацу.

Оформлення використаних джерел

При посиланні в тексті на джерела в квадратних дужках після відповідної фрази (посилання) наводиться порядковий номер джерела в списку використаної літератури та сторінка, наприклад: [2, с. 24].

Відомості про джерела, які включені до списку літератури, необхідно подавати згідно з вимогами державного стандарту. Їх необхідно розміщувати в алфавітному порядку з дотриманням наступних вимог: спочатку в списку наводяться законодавчі та нормативні акти згідно їх легітимності (навіть, якщо вони взяті з офіційних сайтів), всі інші джерела (окрім джерел іноземними мовами, крім російської) розташовуються в алфавітному порядку, після них розміщуються джерела іноземними мовами (подаються в списку літератури у випадку, якщо автор вивчав джерело за мовою оригіналу).

Формуючи список літератури за темою роботи, студент обов'язково повинен зазначити прізвище та ініціали автора, назву роботи, видавництво, місце та рік видання, загальний обсяг сторінок. Якщо до списку входять періодичні публікації, то обов'язково слід зазначити прізвище та ініціали автора, назву статті, назву журналу, газети тощо, рік видання, номер та

сторінки, на яких надрукована стаття. Якщо студент використовував Інтернет-ресурси, то слід зазначити прізвище та ініціали автора матеріалу, назву та Web-site.

В списку використаних літературних джерел повинно бути не менше 20 – 25 джерел.

Приклад оформлення списку використаних літературних джерел наведено в додатку Е.

Оформлення додатків

Додатки оформлюють як продовження курсової роботи. В додатки слід винести допоміжні матеріали: проміжні розрахунки, результати автоматизованого розв'язання поставлених в роботі завдань, таблиці допоміжних цифрових даних, інструкцій, методики та форми звітності окремих підприємств, якими користувався студент для проведення дослідження. На першому чистому аркуші посередині великими літерами пишуть “Додатки”.

Кожен додаток оформлюється з нової сторінки. Він повинен мати заголовок, надрукований малими літерами з першої великої літери симетрично тексту сторінки. Посередині рядка над заголовком малими літерами з першої великої жирним шрифтом розміром 14 мм друкується слово “Додаток ” і велика літера українського алфавіту, що позначає послідовність додатку. Назва додатку вирівнюється по центру і в кінці крапка не ставиться.

Додатки слід позначати послідовно великими літерами української абетки, за винятком літер Г,Є,З,І,Ї,Й,О,Ч,Ь.

Текст кожного додатку за необхідністю може бути поділений на розділи і підрозділи, які нумерують у межах кожного додатку. У цьому разі перед кожним номером ставлять позначення додатку (літеру) і крапку, наприклад: А.2 – другий розділ додатку А.

Ілюстрації, таблиці, формули, які розміщені в додатках, нумерують у межах кожного додатка, наприклад: рис. Д.1.2. – другий рисунок першого розділу додатку Д; формула (А.1) – перша формула додатку А.

Курсова робота має бути подана до захисту в відповідній папці.

Здобувач зобов'язаний реалізувати зауваження та пропозиції керівника до захисту курсової роботи.

8. ВИМОГИ ДО ЗАХИСТУ

Курсові роботи здобувачів усіх форм навчання захищають публічно в установлені кафедрою терміни на засіданні спеціальних комісій, призначених завідувачем.

Захист курсової роботи відбувається у формі презентації, яку здобувач готує самостійно та подає на перевірку науковому керівнику.

Умовами допущення до захисту є:

- **оформлена за всіма вимогами курсова робота;**

- **рецензія керівника, в якій визначена попередня оцінка, з якою робота допускається до захисту.**

Незадовільно виконану роботу до захисту рецензент не допускає і повертає здобувачу на доопрацювання. Виправлені та доповнені курсові роботи подаються повторно на розгляд обов'язково разом з першим варіантом роботи і рецензією на неї.

9. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ЯКОСТІ ВИКОНАНОЇ РОБОТИ

У процесі захисту курсової роботи оцінюється глибина знань студента в досліджуваній проблематиці, його вміння вести дискусію, обґрунтовувати та відстоювати власну точку зору, відповідати на запитання. Узагальнені критерії оцінювання захисту курсової роботи та деталізовані бальні шкали наведено в таблиці 1.

Таблиця 1

Параметри та критерії оцінювання курсової роботи

Параметри оцінювання	Діапазон оцінки, балів	Критерії оцінювання за бальною шкалою
Оцінювання якості курсової роботи	0 - 75	
Відповідність змісту курсової роботи темі та затвердженому плану	0-15	0 – зміст жодного з параграфів курсової роботи не відповідає затвердженому плану
		5 – зміст одного параграфу курсової роботи відповідає затвердженому плану
		10 – зміст двох параграфів курсової роботи відповідає затвердженому плану
		15 – зміст усіх параграфів курсової роботи відповідає затвердженому плану
Ступінь розкриття теоретичних аспектів проблеми, обраної для дослідження, та коректність використання понятійного апарату	0-15	0 – понятійний апарат не сформовано; теоретичні аспекти проблеми не розкриті
		5 – понятійний апарат сформовано, але теоретичні аспекти проблеми не розкриті
		10 – понятійний апарат сформовано, теоретичні аспекти проблеми розкриті частково
		15 – понятійний апарат сформовано, теоретичні аспекти проблеми розкриті
Наявність критичних співставлень та узагальнень різних точок зору та підходів до постановки та розв'язання проблеми	0-15	0 – критичні співставлення та узагальнення відсутні
		10 – критичні співставлення наявні, але узагальнення відсутні або некоректні
		15 – критичні співставлення наявні та супроводжені коректними узагальненнями

Ступінь використання фактологічного матеріалу; висвітлення особливостей прояву та розв'язання досліджуваної проблеми у практиці вітчизняних підприємств	0-10	0 – фактологічний матеріал не використаний
		5 – залучений фактологічний матеріал, особливості прояву та розв'язання проблеми на вітчизняних підприємствах не висвітлені
		10 – залучений фактологічний матеріал, досвід вітчизняних підприємств висвітлений
Обсяг та адекватність використаних при написанні роботи першоджерел та дотримання етики посилань	0-10	0 – залучені матеріали лише навчальних підручників та посібників (до 10 джерел), етика посилань не дотримана
		5 – залучені матеріали навчальних підручників та посібників, періодичних видань (11-15 джерел), етика посилань дотримана частково
		10 – залучені матеріали навчальних підручників та посібників, монографій, статистичних збірників та довідників, періодичних видань та мережі Internet (більше 15 джерел), етика посилань дотримана
Відповідність оформлення курсової роботи встановленим вимогам	0-10	0 – текст курсової роботи оформлено з суттєвими порушеннями встановлених вимог
		5 - текст курсової роботи оформлено з незначними порушеннями встановлених вимог
		10 - текст курсової роботи оформлено у відповідності до встановлених вимог
Оцінювання захисту курсової роботи	0 – 25	
Вміння чітко та стисло викласти основні результати дослідження	0-10	0 – студент неспроможний чітко та стисло викласти основні результати дослідження
		5 – студент непорядковано викладає основні результати дослідження
		10 – студент спроможний чітко та стисло викласти основні результати дослідження
Використання роздаткового ілюстративного матеріалу	0-5	0 – роздатковий ілюстративний матеріал не використано
		5 – доповідь супроводжена роздатковим ілюстративним матеріалом

Продовження табл. 1

Повнота, глибина, обґрунтованість відповідей на питання	0-10	0 – студент неспроможний надати відповіді на поставлені питання
		5 – студент надає неповні, поверхові, необґрунтовані відповіді на поставлені питання
		10 – студент надає повні, глибокі, обґрунтовані відповіді на поставлені питання

Остаточне оцінювання рівня виконання та захисту курсової роботи здійснюється за шкалою Університету (0-100), національною шкалою.

Критерії підсумкового оцінювання

Проміжок за накопичувальною шкалою Університету	Оцінка за чотирибальною національною шкалою
90 та вище	відмінно
70–89	добре
50–69	задовільно
1–49	незадовільно

**Орієнтовна тематика курсових робіт
для студентів III курсу спеціальність "Економіка "
«Підприємництво, торгівля та біржова діяльність»**

1. Державне регулювання підприємницької діяльності в ринковому середовищі.
2. Формування та ефективність використання нематеріальних активів підприємства.
3. Економічна безпека підприємства і шляхи запобігання внутрішнім і зовнішнім загрозам.
4. Організація контролю якості та сертифікації продукції на підприємстві.
5. Розробка стратегії конкуренції для фірми-лідера на ринку.
6. Особливості забезпечення конкурентоспроможності фірми з вузькою спеціалізацією.
7. Обороти фонди підприємства та їх роль у господарській діяльності.
8. Формування та використання виробничої потужності підприємства.
9. Оцінка економічної ефективності нововведень.
10. Аналіз оборотних коштів підприємства.
11. Власний капітал підприємства: особливості формування та ефективність використання.
12. Продуктивність праці та напрями її підвищення.
13. Аналіз основних виробничих фондів підприємства.
14. Планування собівартості продукції підприємства.
15. Оцінка ефективності господарської діяльності підприємства.
16. Аналіз системи оподаткування господарської діяльності підприємства.
17. Планування витрат на виробництво продукції (послуг).
18. Економічний потенціал підприємства: сутність та складові елементи.
19. Капітал підприємства: формування та ефективність використання.
20. Нормування оборотних коштів підприємства.
21. Аналіз форм та систем заробітної плати.
22. Формування кошторису витрат на виробництво.
23. Напрями оптимізації виробничих витрат підприємства.
24. Ефективність використання основних виробничих фондів підприємства.
25. Знос та відтворення основних фондів.

26. Стратегії конкуренції в епоху глобалізації.
27. Персонал підприємства, особливості його формування та використання.
28. Амортизаційна політика підприємства.
29. Державне регулювання діяльності суб'єктів малого бізнесу.
30. Маркетингові дослідження споживачів.
31. Маркетингові стратегії охоплення ринку.
32. Оцінка конкурентного середовища діяльності підприємства.
33. Інвестиційна діяльність підприємства.
34. Організаційно-правові форми підприємств в Україні.
35. Планування виробництва та реалізації продукції.
36. Організаційно-економічні аспекти впровадження стандартизації та сертифікації продукції виробничого підприємства.
37. Оцінка конкурентоспроможності фірми.
38. Контрактна система оплати праці на підприємстві.
39. Система мотивації праці на підприємстві.
40. Виробнича програма підприємства та її ресурсне забезпечення.
41. Оцінка конкурентоспроможності продукції (послуг) підприємства.
42. Формування якості продукції з метою підвищення її конкурентоспроможності.
43. Виробнича програма підприємства та порядок її розробки.
44. Формування цінової політики підприємства.
45. Види та оцінка ризику у бізнесі.
46. Бізнес-планування підприємницької діяльності.
47. Аналіз та управління оборотними коштами підприємства.
48. Аналіз формування прибутку підприємства.
49. Система планування на підприємстві.
50. Аналіз основних видів управлінських структур підприємства.
51. Кадрова політика підприємства.
52. Формування фонду оплати праці підприємства.
53. Організація матеріально-технічного забезпечення виробництва.
54. Оцінка кадрового потенціалу підприємства.
55. Фінансово-кредитні ресурси підприємства: оцінка та залучення.
56. Визначення потреби підприємства у фінансових ресурсах.
57. Формування фінансових результатів діяльності суб'єктів господарювання.

58. Холдингові компанії, їх суть та особливості створення.
59. Організація інноваційного підприємництва.
60. Сегментування ринку та позиціювання товару підприємства.
61. Диверсифікація виробництва як шлях зниження ризику.
62. Франчайзинг як різновид малого бізнесу.
63. Розподіл прибутку та дивідендна політика підприємства.
64. Особливості міжнародного підприємництва.
65. Особливості оподаткування діяльності суб'єктів малого бізнесу.
66. Банкрутство підприємства: механізм визначення і шляхи подолання
67. Формування витрат підприємства та обґрунтування їх раціонального рівня.
68. Шляхи вдосконалення ціноутворення на підприємстві.
69. Стратегічне планування господарської діяльності підприємства.
70. Економічна ефективність впровадження інновацій на підприємстві.
71. Формування та використання виробничого потенціалу підприємства.
72. Розробка та економічне обґрунтування інвестиційного проекту санації підприємства.

ВІДГУК КЕРІВНИКА на КУРСОВУ РОБОТУ

спеціальність "Економіка підприємства"

(прізвище, ім'я, по батькові)
факультет економіки та підприємництва
департамент заочного навчання

на тему: _____

1. Логічність структури та плану роботи	_____	6. Достатність фактичного матеріалу	_____
		(статистика, ілюстрації тощо)	_____
2. Відповідність змісту роботи плану	_____	7. Підбір використаних джерел інформації	_____
3. Повнота розкриття теми	1)_____ 2)_____	8. Глибина опрацювання джерел	_____
(за розділами)	3)_____ 4)_____		
4. Висновки та рекомендації	_____	9. Оформлення роботи	_____
5. Самостійність та оригінальність роботи	_____	10. Своєчасність виконання роботи	_____

Додаткові параметри, які характерні для дисципліни, теми або роботи - на розсуд керівника

Необхідні коментарі, зауваження, пропозиції та рекомендації керівника курсової роботи:

This image shows a blank sheet of white paper with horizontal blue ruling lines. The lines are evenly spaced and run across the width of the page. There are no margins, text, or other markings on the paper.

Робота рекомендована до захисту з попередньою оцінкою _____
(незадовільно, задовільно, добре, відмінно)

Керівник курсової роботи _____
(підпис, вчене звання або посада, прізвище, дата)

Додаток В**Типовий зразок планів курсової роботи**

Тема: "Аналіз утворення прибутку підприємства та шляхи його підвищення"

Зміст

	Стор.
Вступ	3
Розділ 1. Теоретичні основи аналізу прибутку підприємства	5
1.1. Сутність прибутку підприємства	5
1.2 Фактори, які впливають на формування прибутку підприємства.	12
1.3 Методика формування прибутку підприємства	18
Розділ 2. Дослідження та аналіз прибутку ПАТ "Перемога"	27
2.1. Аналіз показників господарсько-фінансового стану підприємства.	27
2.2 Аналіз прибутку підприємства ПАТ "Перемога	39
2.3. Оцінка рентабельності діяльності підприємства	42
Розділ 3. Напрямки підвищення прибутку ПАТ "Перемога в умовах ринку	46
Висновки	60
Список використаних джерел	63
Додатки	

ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«УНІВЕРСИТЕТ ЕКОНОМІКИ ТА ПРАВА «КРОК»
Факультет економіки та підприємництва
Кафедра теоретичної та прикладної економіки

Курсова робота

на тему:
«Формування та ефективність використання кадрового потенціалу підприємства»

Здобувач(ка) вищої освіти
ступеня бакалавр група ЕК-18
Демченко Валентина Олександрівна

Науковий керівник:
к.е.н., доц.
Ананьєва Олеся Олександрівна

(Резолюція "До захисту")

(підпис здобувача)

(Дата)

(Підпис)

м. Київ - 2021 рік

Зразок оформлення списку використаних джерел

Характеристика джерела	Приклад оформлення
Конституція України, закони України, постанови Верховної Ради України	Цивільний кодекс України: Офіційний текст. Прийнятий Верховною Радою України 16 січня 2003 року / Міністерство Юстиції України. - К.: Атака, 2003.- 416 с Або Цивільний кодекс України: Офіційний текст. Прийнятий Верховною Радою України 16 січня 2003 року //Відомості Верховної Ради.-2003.-№40-44.-Ст.356 Конституція України: [зі змін. та допов., внесеними Законом України від 1 лют. 2011 р. № 2952-VI]. – Харків : Фактор, 2011. – 118 с. Закон України «Про вибори народних депутатів України» : за станом на 27 січ. 2012 р. / Верховна Рада України. – Офіц. вид. – Київ : Парлам. вид-во, 2012. – 189 с. Житловий кодекс України : станом на 1 верес. 2011 р. : (відповідає офіц. текстові). – Харків : Одиссей, 2011. – 71 с.
Книги	<i>Один автор</i> Бобровник С. В. Компроміс і конфлікт у праві: антрополого-комунікативний підхід до аналізу : монографія / С. В. Бобровник ; Київ. нац. ун-т ім. Тараса Шевченка. – Київ : Юрид. думка, 2011. – 383 с. <i>Два автори</i> Базилевич В. Д. Економіст Іван Васильович Вернадський / В. Д. Базилевич, В. А. Короткий. – Київ : Знання, 2012. – 59 с. – (Бібліотечка товариства «Знання». Серія «Економічна»). <i>Три автори</i> Павленко А. Ф. Маркетингові комунікації: сучасна теорія і практика : монографія / А. Ф. Павленко, А. В. Войчак, Т. О. Примах ; Київ. нац. екон. ун-т. – Київ : КНЕУ, 2005. – 404 с. <i>Чотири і більше авторів</i> Управління рекреаційними територіями : монографія / [О. М. Гаркуша, В. В. Горлачук, І. М. Песчанська, В. Г. В'юн] ; Акад. екон. наук України, Чорномор. держ. ун-т ім. Петра Могили. – Миколаїв : Іліон, 2010. – 235 с. <i>або</i> Управління рекреаційними територіями : монографія / [О. М. Гаркуша та ін.] ; Акад. екон. наук України, Чорномор. держ. ун-т ім. Петра Могили. – Миколаїв : Іліон, 2010. – 235 с.
Книги під назвою	Економічна теорія : підручник / за ред. В. М. Тарасевича. – Київ : Центр навчальної літератури, 2006. – 779 с. Регуляторна політика та дозвільна система в бізнесі : довід. підприємця / [упоряд. В. Веремчук та ін. ; наук. ред. О. Савчук та ін.] ; Ін-т аналізу держ. та регіон. політики, Волин. облдержадмін., Голов. упр. економіки Волин. обл. держадмін. – Луцьк : Гадяк Ж. В. : ІАДП, 2012. – 160 с.

Збірники наукових праць	Конвергенція економік України та Європейського Союзу: проблеми і перспективи : зб. наук. праць / Нац. ун-т "Києво-Могилянська академія", Каф. екон. теорії, Центр ім. Жана Моне з європейських студій при НаУКМА ; [редкол.: Ю. М. Бажал та ін.]. – Київ : Пульсари, 2012. – 164 с.
Матеріали конференцій, з'їздів	Інформаційні технології у змісті освіти та практичній діяльності фахівців з обліку і аудиту: проблеми методології та організації : тези доп. наук.-практ. конф., 18 лютого 2010 р. / М-во освіти і науки України, ДВНЗ "Київ. нац. екон. ун-т ім. Вадима Гетьмана". – Київ : КНЕУ, 2010. – 305 с.
Стаття з книги	Базилевич В. Д. Бунге Микола Християнович / В. Д. Базилевич // Фінанси. Бюджет. Податки : національна та міжнародна термінологія : у 3 т. / Ін-т світ. економіки і міжнар. відносин НАН України, Держ. навч.-наук. установа «Акад. фін. упр.» ; за ред. Т. І. Єфименко. – Київ, 2010. – Т. 1. – С. 89–97.
Статті з енциклопедії чи словника	Багалеї Дмитрий Иванович // Большая энциклопедия : в 62 т. / гл. ред. С. А. Кондратов. – Москва : ТЕРРА, 2006. – Т. 4. – С. 396.
Стаття з періодичного, продовжуваного видання	Грига В. Ю. Особливості інноваційного розвитку країн СНД / В. Ю. Грига // Проблеми науки. – 2012. – № 7. – С. 15–12. Коваленко Т. О. Специфіка наукової комунікації в українському і польському формалізмі / Коваленко Т. О. // Актуальні проблеми слов'янської філології. Серія: Лінгвістика і літературознавство. – 2012. – Вип. 26, ч. 3. – С. 352–360.
Розділ, глава книги	Кондратюк К. Дослідження історії України першої половини ХХ століття / Костянтин Кондратюк, Олексій Сухий // Сучасна національна історіографія новітньої історії України (1914–2009 рр.) : навч. посібник / Костянтин Кондратюк, Олексій Сухий. – Львів, 2010. – Розд. 1. – С. 5–117. Малый А. Введение в законодательство Европейского сообщества / А. Малый // Институты Европейского союза : учеб. пособие / А. Малый, Дж. Кемпбелл, М. О'Нейл. – Архангельск, 2002. – Разд. 1. – С. 7–26.
Звіт про науково-дослідну роботу	Розвиток наукового співробітництва НАН України з провідними зарубіжними науковим центрами та організаціями / НАН України, Центр досліджень наук.-техн. потенціалу і історії науки ім. Г. М. Дуброва ; керівник Онищенко Олексій Семенович, Маліцький Борис Антонович ; викон. : Маліцький Б. А., Онищенко О. С., Попик В. І. [та ін.]. – Київ, 2008. – 178 с. – ДР 0108U004050. – Інв. № XXXXXXXX.
Автореферати дисертацій	Усенко О. В. Державно-правове регулювання відносин у сфері охорони культурної спадщини : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.07 / Олена Володимирівна Усенко ; [наук. керівник Р. А. Калюжний] ; Нац. акад. внутрішніх справ. – Київ, 2011. – 20 с.
Інтернет-джерело	Статистичний щорічник за 2010 рік [Електронний ресурс] / Держ. служба статистики України. – Київ : Август Трейд, 2011. – Режим доступу : http://library.oseu.edu.ua/docs/StatSchorichnyk Ukraine 2010.pdf . – Назва з екрану.

Для нотаток